

Kliinikumi Leht

SISELEHT nr 152 | 1. aprill 2013

www.kliinikum.ee/leht

 Tartu Ülikooli Kliinikum

Võit rahvusvahelises arbitraažikohtus

Tartu Ülikooli Kliinikum vaidles rahvusvahelises arbitraažikohtus Kanada Ontario provintsi logo pärast. Pikaajalised vaidlused päädisid kliinikumi võiduga ning õigusega kasutada jätkuvalt meie sümboliks saanud südant, mis moodustub kolme ossa keerdunud katkematust „Möbiuse lindist“.

Ontario

Ontario provintsi logo enne.

Ontario

Ontario provintsi logo nüüd.

Tartu Ülikooli Kliinikum

Märtsikuus jõudis lõpule kohtusaaga (Kliinikumi ülemarsti kantselei vs Ontario provintsi Kanadas), mis hoidis meid ärevil viimase aasta jooksul ja andis kuldaväärt tööd kümnetele advokaatidele.

Luhtus Kanada Ontario provintsi püüd registreerida oma kaubamärgina ilmselgete plagiaaditunnustega logo.

Vastavalt kohtuotsusele on Ontario provintsiavalitsus sunnitud oma tunnusmärgi muutma. Seda on juba ka tehtud (vt pildil paremal).

Kohtukulud (115 000 \$CAD) kannavad pooled solidaarselt. Kliinikum on oma osa Paul Varuli advokaadibüroole juba tasunud. Juhetunu on hea näide sellest, et kohtuveskid jahvatavad aeg-

laselt, aga õiglaselt.

Meie uskusime kliinikumi võitu!

MARGUS ULST

*Vt ka sidusteemasid:
Evelin Ilvese kleit vs
Christian Dior,
ansambel Põhja-Tallinn vs
Johann Pachelbel jt.*

UUDIS

12

lehekülge
puhast nalja LK 1-12

Muudatus parkimiskorralduses

Alatasa tehakse märkusi, et vabu parkimiskohti on kliinikumi ümbruses vähe. Samas invakohad on ala-kasutatud.

Alates 2. aprillist saavad projekti "Mina usun Eesti tervishoiu tulevikku" abiga tühjadel invakohadel tasuta parkida lisaks puuetega inimestele ka järgmised kliinikumi töötajate ja õppurite kategooriad:

1. Arstid ja õed, kes ei tööta konkurentide juures.
2. Arstid, kes ei osale ravimiuuringutes.
3. Arstid, kes on sissetulekute pingerea viimases detšilil (info personaliteenistusest).
4. Residendid, kel on Tartus kinnisvara ja esivanemate hauad.
5. Tudengid, kes tõsimeeli usuvad Eesti tervishoiu tulevikku.
6. Kui punktides 1-5 loetletuid ei leidu, siis võivad invakohadel parkida ka kõik tööle hilinejad.

PARKIMISTEENISTUS

Kliinikujuhtide rotatsioonikava

Naistekliiniku ämmaemandate roteerumisskeemi eeskujul algab kliinikumis kliinikujuhtide rotatsioon.

Naistekliinikus on heaks tavaks kujunenud ämmaemandate töökohtade rotatsioon sünnitusosakonna ja naistenõuandla vahel.

Samasugune rotatsioonikava rakendub kliinikute ja kliinikujuhatajate suhtes alates 30. aprillist 2013. Kõige esimesena avalduse esitanud kliinikujuht saab kõige esimesena endale uue kliiniku valida, hilinejad peavad leppima ülejääkidega.

Eesti Olümpiakomitee kolib peakontori kliinikumi

Tallinnas oma maja müüki pannud Eesti Olümpiakomitee (EOK) on otsustanud teiste riigiametite eeskujul kolida oma peakontori pealinnast välja, tõenäoliselt hakkab EOK-i kontor asuma Tartu Ülikooli Kliinikumi Maarjamõisa meditsiinilinnaku uutes hoonetes.

Fotod: Jaak Nilson

KOMMENTAAR

URMAS SIIGUR

Mul on siiralt hea meel, et kliinikum saab reaalselt panustada riigi regionaalsesse arengusse. Eesti Olümpiakomitee peakontori võtame avasüli vastu. Peale jutuks olnud J, K ja L korpuse on meil välja pakuda veel mitmeid vahvaid võimalikke arendusi alates L. Puusepa 4-st, südalinna paiknevast kliinikumile kuuluvast Barclay hotellist ja pangahoonest kuni Casa Nova III-ni.

Ka uue hoone sisekujundusel arvestame olümpiasümboolikat – kasutame palju tuttavaid olümpiavärvides rõngaid, aga ka stiiliseeritud mumme ja täppe – ikka selleks, et sportlased end meie seltsis hästi tuneks. Lõplik sisekujundus ja värvilahendused on veel täpsustamisel, kuid disaineriid on viiest olümpiarõngast tugevalt mõjutatud.

Haridus- ja teadusministeeriumi Tartusse kolimine oli esimene pääsuke, EOK võiks olla üheks paljudest järgmistest. Meie näeme ja toetame niisuguse tendentsi jätkumist. Kaugel siis PERHi (SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla) Tartusse, Maarjamõisa väljale toominegi enam on. Ruumi meil on, ostsime õigel ajal ülikoolilt maad ja ettevalmistused saarteks manöövriteks juba käivad.

Lipud lehvimas Maarjamõisa polikliiniku ees (L. Puusepa 1a).

„Sport ja tervis käivad käsikäes ning ühise katuse jagamine hakkab seda sidusust füüsiliselt väljendama,“ märkis tulevikuplaane refereerides EOK-i president Neinar Seli.

„Otsus realiseerib riiklikku regionaalpoliitikat, järgime haridusministeeriumi ning põllumajandusministeeriumi ja justiitsministeeriumi ametite eeskujut,“ lisas ta

Neinar Seli arvates kinnistab Tartusse kolimine Lõuna-Eesti kui edukaima spordipiirkonna mainet, sest just Lõuna-Eestist on meile sirgunud kõige enam olümpiamedaliste.

„Lisaks kõikidele märgilistele tähendustele on ka üks praktiline põhjus – Tartu Ülikooli Kliinikumi uue hoone ruumid on kaasageds ja vastavad täielikult EOK-i vajadustele. Meie Tallinna vana maja katus ja aknad lasid läbi, kõrval olev maja kukkus üldse kokku ning kokkuvõttes oli viimane aeg EOK-i töökeskonda parandada,“ ütles Seli.

Küsimusele kas sportlased on muutunud üha haigemaks ja vajavad seega senisest enam

Urmas Siigur, Margus Ulst ja Neinar Seli Maarjamõisa väljal sobilikku ruumilahendust planeerimas.

meditsiinilist turgutamist, vastas Seli eitavalt. Samuti eitas Neinar Seli EOK-i kolimisplaanides kategooriliselt isiklikku huvi ja vajadust vahendada enda personaalseid transpordikulutusi.

Teadaolevalt sel nädalal toimub Eesti Olümpiakomitees koosolek, kus otsustatakse, kas nn spordiministeerium kolib Maarjamõisa meditsiinilinnaku J-, K- või L-hoonesse.

Möödunud aasta lõpus pani EOK oma Tallinnas Pirita teel asuva, 20. sajandi alguses ehitatud peahoone 1,34 miljoni euro eest müüki.

Maarjamõisa meditsiinilinnaku teise etapi ehitab Rand ja Tuulberg ning Astlanda. Peagi valmivate hoonete üldpind ulatub 30 200 ruutmeetrini.

KLIINIKUMI LEHT

Uudiseid arstiteaduskonnast: intervjuu Tõnis Karkiga

Kliinikumi Leht uuris Tartu Ülikooli arstiteaduskonna õppeprodekaan dots Tõnis Karkilt arstiõppe uuendusplaan ülikoolis.

Foto: Pille-Riin Pregel

Dotsent Tõnis Karki.

On olnud kuulda, et arstiteaduskond alustab ingliskeelse arstiõppega. Miks selline otsus?

Kõrgharidusreformist tulevalt ei tohi ühel õppekaval olla enam kahte õppekeelt. Senini oli arstiteaduse õppekava eesti- ja ingliskeelne. Sisuliselt tähendas see seda, et õpetasime kaks aastat inglise keeles, seejärel jätkasid välismaalased õpinguid eesti keeles. Selle aasta sügisest, st õppeaastast 2013/2014, on Tartu Ülikoolis täismahus, 6 aastat kestev arstiõpe.

Kas seadusemuudatus oli ainuke nimetatud otsuse põhjus?

Kindlasti oli see ajend. Ühelt poolt aitab see tagada teadauskonnale täiendava rahavoo õppeteenustasude näol. Teatavasti on eestikeelne kõrgharidus sellest aastast põhimõtteliselt tasuta. Teisalt – ja see vast isegi on tähtsam – nii üritame vältida „Liivimaa parima ratsutaja“ sündroomi. Peame siin Tartus enesest mõistetavaks, et oleme tipptasemel nii teadus, õppe- kui ka ravitöös. Teaduses ja ravitöös on vähem või rohkem objektiivsed mõõdikud olemas, õpetamises mitte nii väga. Üks eesmärke ongi, et laiendades mujalt tulnud inimeste õpet kliinilistele kursustele, motiveerime õpetavat poolt sagedamini peeglist vaatama.

Kuid haiged räägivad kohalikku keelt, siis kuidas sellest üle probleemist üle saada?

Siin on kaks lahendust. Esiteks suurendame õppekavas eesti keele õppe mahtu. Teiseks hakkame kasutama tõlke, kes vahendavad haigete kõneldu üliõpilasele ja vastupidi. Lähene mis ei ole midagi originaalset – sama mee-

mentatsioon (i) *Medical Report* – kandidaat ei tohi olla daltoonik, rindkere röntgenülesvõtte (visuaalse kujutise edastamine on kohustuslik TB kaalutlustel), andmed vaktsineerimise kohta, psühhiaatriline staatus jne. (ii) *Police Clearance Certificate* – politsei poolt väljastatud tõend, mis Haagi konventsioonist tulenevalt tuleb registreerida EV välisministeeriumi või EV välisesinduses. (iii) Kandideerija pangapoolt väljastatud nn *Affidavit of Financial Support* – immigratsioonireeglite tulenev iga-aastaselt nõutud tõend selle kohta, et kandidaadil on piisavalt raha Eestis elamiseks. Lisaks veel mõned muud tõendid.

toodit kasutavad ka teised ingliskeelset arstiõpet pakkuvad ülikoolid. Kaugemas perspektiivis kaalume ingliskeelsete nn simulantide kasutamist – mõte on liikunud Viljandi Kultuuriakadeemia tudengite potentsiaali ärakasutamisele.

Praegu on välisüliõpilased enamasti Soomest. Kas selles vallas toimub muutusi?

On selge, et täismahus ingliskeelne õpe laiendab huviliste geograafiat. Juba praegu on huvi näidatud Saksimaalt, Rootsist, lisaks afroaafriklased, afroameeriklased ja inimesed Vaikse-Ookeani regionist.

Vastuvõtutingimused jäävad samaks?

Selge on see, et vastuvõtu-geograafia laienemine esitab meile suuremaid nõudmisi. Aluseks jääb ikka nn SAT test bioloogias. Kuid lisandub motivatsioonikiri. Sarnaselt Läti ja Leedu ülikoolidega lisasime ka muid täiendavaid kriteeriume, lähtudes eeskätt „turvalisuse“ kaalutlustest. Näiteks lisanduvad alljärgnev doku-

Tulevane Nobeli meditsiinipreemia laureaat võib olla meie keskel

Tulevase Nobeli meditsiinipreemia laureadi leidmiseks kuulutab kliinikum välja konkursi Nobeli preemia lootuse stipendiumile. See on ühekordne kliinikumi rahastatav stipendium.

Konkursile on oodatud kõik kliinikumis vähemalt 1 aasta enne taotluse esitamist töötanud isikud, kes on nooremad kui 35 aastat. Kliinikumil peab olema kindlus, et konkursi laureaat jätkab siin tööd ka peale stipendiumi laekumist võitja kontole.

Isik peaks olema teaduskult aktiivne; huvitavate, isegi pööraste ideedega varasemalt silma paistnud.

Kuivõrd see on uudne kursus, kutsutakse hindamiskomisjoni väliseksperdid. Komisjoni tööd juhib Urmas Siigur. „Me ei tohi märkamata jätta ambitsioonikust. Lennukad ideed on need, mis viivad elu edasi ja miks mitte, ka Nobeli preemiani“, sõnas Siigur.

Avaldused kandideerimiseks esitada: kliinikum@kliinikum.ee. Avaldusi võetakse vastu vaid 14. aprillil. Kandideerijal peaks olema vähemalt üks sooviv ja ning loomulikult kogu kollektiivi palav toetus.

Lisainfol konkursi kohta küsige julgelt avalikkussuhte teenistusest.

SMS-teavitusega õigel ajal õiges kohas

Vähendamaks patsientide kaebusi arstide hilinemise pärast hakkab e-HL alates aprillist arstidele genereerima SMS teavitust vastuvõtu alguskellaajast.

Krooniline hilineja saab sõnumi, kus on lühidalt, kuid üksikasjalikult kirjutas, millal ja kus ta peab olema. Neile, kes on vastuvõttu alustanud juba kolm või enam korda pikema kui 5 minutilise hilinemisega, saadab e-HL SMS-sse automaatselt. Teenus on tasuta.

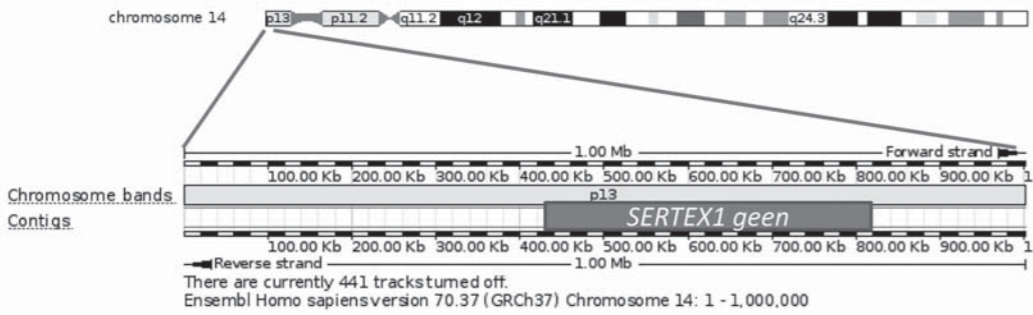
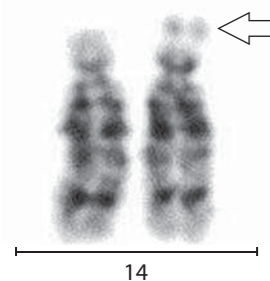
Kui SMS-teavitust on end õigustanud, laiendatakse seda töötajale, kel vastamata e-kirjade hulk on ületamas kriitilist piiri.

KLIINIKUMI LEHT

KLIINIKUMI LEHT

Kliinikumi geneetikakeskus saab maailmakaardile

Kliinikumi geneetikakeskuse uurimisrühm eesotsas prof Katrin Öunapiga on aastaid uurinud X-liitelise vaimse arengu mahajäämusega perekondi, et leida vaimse arengu mahajäämuse probleemide põhjusi.

SERTEX1 geen asub 14. kromosoomi lühikeses olas p13 piirkonnas.

„Otsisime konkreetset piirkonda, mida saaks vaimse alaarenguga seostada“, sõnas prof Katrin Öunap. Aastatepikkuse uuringu käigus vaadati läbi 83 perekonna geneetiline materjal. Kontrollgrupina osalesid erinevad kliinikumi töötajad, nii geneetikakeskusest kui lastekliinikust. Tulemuste analüüs pakkus mitmeid huvitavaid üllatusi, millele on tänaseks leitud praktiline väljund kliinilises töös.

Geniaalsuse geen leitud

Uuringu tulemusi analüüsid selgus, et kontrollrühma kuuluvail isikuil, kes olid teadustöös tulemuslikud ja aktiivsed, avastati 14.kromosoomi lühikeses olas SERTEX1 geenis neli polümorfismi. Ühelgi X-liitelise arengu mahajäämusega patsiendil ega nende pereliikmeil selliseid polümorfisme ei esinenud. Siit saame järeldada, et antud geenis esinevad polümorfismid on headeks ennustajateks inimese teaduslikule võimekusele.

Polümorfismid lisanduvad

Professor Katrin Öunapi sõnul leiti tema 3 polümorfismi, prof Tiina Talvikul kogunisti kõik neli. Dotsent Tiina Reimandil ning dr Neeme

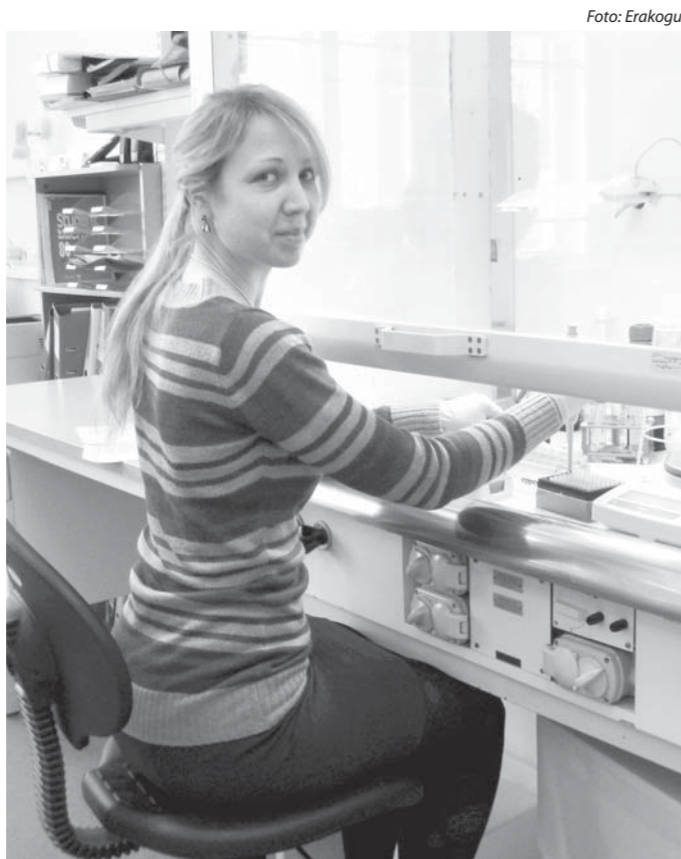

Foto: Erakogu

Uued geenitestid juba töös.

Tõnissonil aga kummalgi kaks. Dotsent Tiina Reimand lisis, et SERTEX1 geen on oma olemuselt veel ka seepärast ainulaadne ja põnev, et soodsa õhkkonnas võib polümorfisme elu jooksul lisanduda. Reimand tõi varmselt enda näite, doktorantuuri astudes leiti tal 1 polümorfism. Kuus aastat hiljem uuringut korrates, kui doktoriväitekiri

oli juba kaitstud, tuvastati testiga aga kaks polümorfismi. Polümorfismide taandumist ei ole siiani õnneks täheldatud, samas ei saa seda ka päriselt siiski välistada.

Test rakendub praktikasse

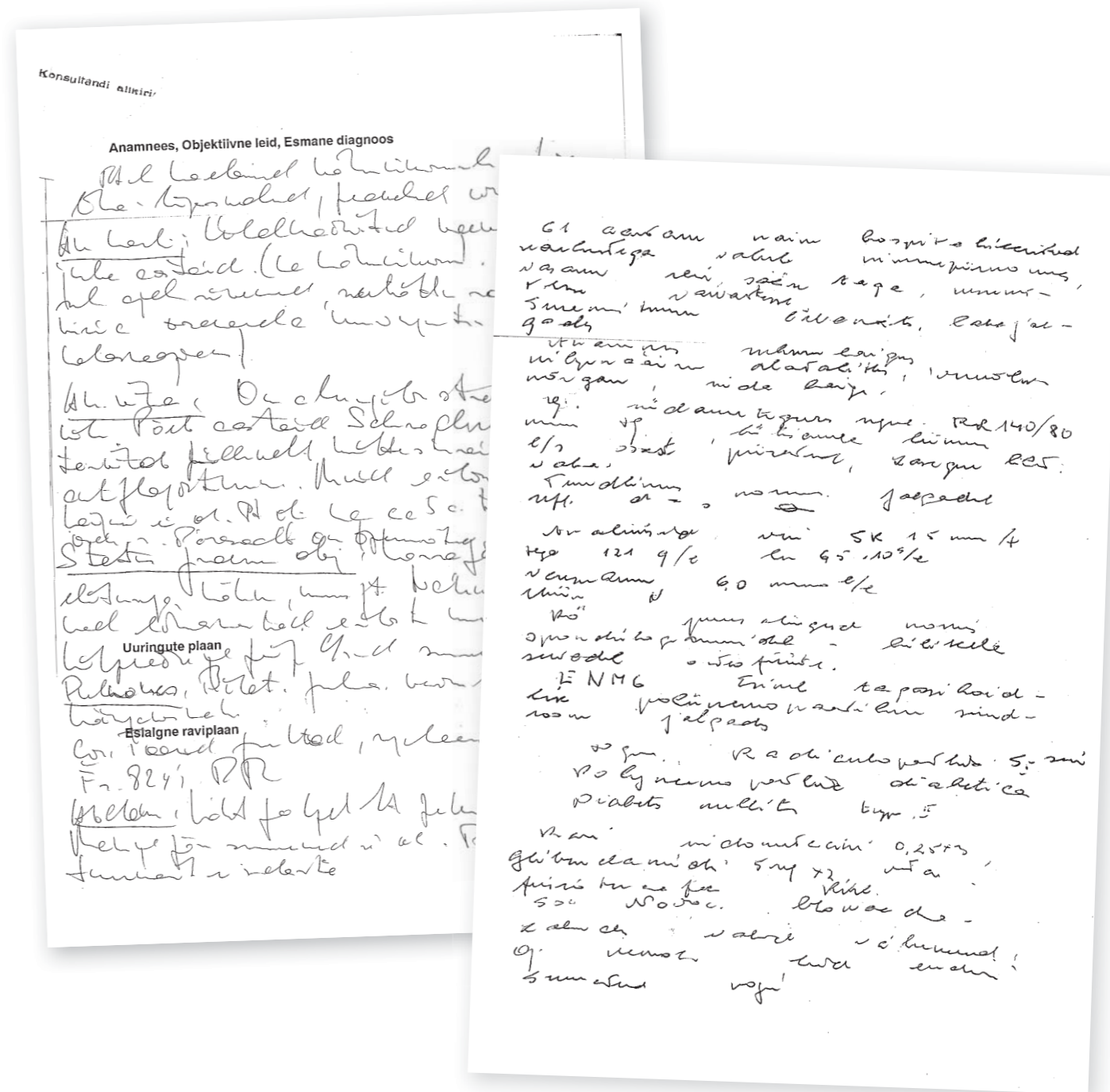
Täna on kavas arstiteaduskonnaga läbirääkimistesse astuda,

et hakata molekulaar-tsütogeneetilist testi doktorantuuri pikkuse prognoosimiseks kasutama. Professor Öunap näeb testi kui lihtsat, käepärast ja väga usaldusväärset vahendit doktorandile individuaalse programmi koostamisel ning teaduskonnale ka doktorantuuri kohtade prognoosimisel.

Geneetikakeskuse töötajad on tänaseks oma uudishimu testi abil saanud rahuldada. Testi tulemustest lähtudes on kõikidele koostatud isiklikud tööplaanid teadustööga tegelemiseks. Prof Katrin Öunap pakub testi alates 1. aprillist ka kõigile teistele kliinikutele. Molekulaar-tsütogeneetilise testi tegemiseks võetakse vereproov. Test maksab 32 eurot. Uuringu tegemiseks on vajalik eelnev registreerimine 1. aprillil telefonil 731 9497. Tulemused saab huviline 2 nädala jooksul peale vereproovi andmist.

Vähetähtis ei ole ka fakt, et Tartu teadlaste saavutus on tunnustatud ka rahvusvaheliselt. Ajakirja *Journal of Genetics Molecular Mechanisms* aprillinumbris ilmub prof Katrin Öunapi töögrupi esimene artikkel SERTEX1 geenist.

GENEETIKAKESKUS

Loetamatu käekirja hukutavad tagajärjed

Araabia Ühendemiraatide uudisteportaal „Emirates 24/7“ on avaldanud oma veebiküljel uuringute tulemused, mis näitavad, et arstide kohutav käekiri põhjustab palju probleeme.

Anekdoovid arstide loetamatust käekirjast on laialtlevinud, aga mõnele inimestele pole see üldsegi naljakas. „Arstide käekirja lohakuse võib põhjustada asjaolu, et ta keskendub retsepti kirjutades pigem diagnoosile ja ravimi annustele, mitte kenale käe-

kirjale,“ leiab üks tundmatuks jääda sooviv ekspert. Indias tegutsev kodaniku liikumine Medscape rõhub asjaolule, et fataalse lõpuga intsidentide arv on kasvamas üle kogu maailma. Nende algatusel leidis aset rahvakogunemine, kus püüti avalikkust

veenda, et arstide halb käekiri on ühiskonnale ohtlik. „Minu käekiri on kehv, aga sellest pole kunagi probleeme tekkinud,“ väidab anonüümne arst. Tundmatu apteegiketi proviisorid selgitavad, et koolipingist tulnud spetsialistil kulub apteegis töötades

kolm kuni neli aastat enne, kui ta hakkab arstide väljastatud retseptidest tööpoolest aru saama.

KLIINIKUMI LEHT

Uriinianalüüsi homme päev

Uriini uurimine oli, on ja jääb ka tulevikus üheks oluliseks ja samas lihtsaks meditsiiniliseks meetodiks.

Foto: Erakogu

Uriinianalüüsi uudne meetod on rakendatud praktikasse.

Veebruariku viimasel päeval saime lugeda Tarbija24 portaalist artiklit „Uus nutitelefoni rakendus analüüsib uriini“.

Artiklis kirjeldatakse Los Angelese tehnoloogiakonverentsil tutvustatud nutitelefoni rakendust, mis kasutab telefoni kaamerat uriini analüüsimiseks.

Taas kord võime rõõmsalt

tõdeda, kui kiiresti jõuavad vahvad innovatiivsed meetodid Emajõe Ateenasse! Vaid 2 kuud hiljem teatab geneetikakeskus uudsest uriini analüüsist 3D kolorimeetrilisel meetodil.

Professor Katrin Õunap mäletab tänutundega oma kooliaegseid keemia õpetajaid, kes jagasid oma teadmisi ning õpetasid mõtlema loovalt. Tä-

nu nende aastatetaguste õpetustele, tekkis idee uriini uurimisest kolorimeetrilisel meetodil. Koostöös Hollandi kolleegidega töötati välja meetodika, mis oleks lihtne ja töökindel. Ka meie personali väljaõpe toimus Hollandis, Rotterdami Meditsiini Keskuses.

Antud uriini analüüsiks vajaminevad vahendid õnnestus

geneetikakeskuses soetada e-Bayst, sest tegelikult on meetodika imelihtne – kuid lihtsuses peitubki võlu! Tarvis on kolorimeetrilise kattega 3D prille, mis peavad kandjale hästi sobima, et liigset kõrvalvalgust silma ei paistaks; head silmanägemist ja paras ports pealehakkamist veel lisaks. Laborant Peeter Toit õppis meetodi selgeks 2 nädalaga.

Meetod on abiks neile, kes soovivad kaalu langetada. Laborant hindab vaatlusel ainevahetuse laguproduktide sisaldust kuses ning saadud tulemustele toetudes oskab anda väärtuslikke näpunäiteid toitumise korrigeerimiseks. Kui võrd analüüs on kiire, valututa ja odav, võib seda korrata mitu korda päevas, vajadusel kasvõi enne ja peale iga söömis-korda ning vastavalt saab üliküürid ja kohaseid soovitusi dieedi korrigeerimiseks. Loomulikult peab patsiendil endal olema piisav motivatsioon kaalu tegelikult langetamiseks.

Rannahooaeg on käegakatsutavas kauguses, kasutage võimalust! Täpsem info geneetikakeskusest telefonil 731 9497.

KLIINIKUMI LEHT

Päästeautod pääsevad appi

Päästeamet alustas 2013. aasta alguses päästeautode hoonetele ligipääsetavuse kontrollimist tulekahju korral.

Nüüdseks on päästeametil esimesed vahekokkuvõtted valmis. Kahjuks figureerivad haiglahooned pingerea lõpus kui ehitised, millele päästeautode ligipääs on kõige rohkem takistatud. Suurimaks probleemiks on hoonete vahetus läheduses parkivad autod, mis

ei võimalda suuremõtmelisel päästeautodel hoonete juurde pääseda.

Siseministeeriumi sõnul on aga probleem hõlpsalt lahendatav. Päästeautod varustatakse spetsiaalsete sahkadega, mille abil on võimalik rajada läbikäigutee parkivatest

autodest. Vastav seadusemuudatus sellise teguviisi õiguslikuks aluseks on juba koostamisel. Võimalikke tekkivaid kahjusid autoomanikele loomulikult ei hüvitata, sest tegu on õnnetusele reageerimisega. Kahjusid aitab ära hoida nii tulekahjuhäirete, kui valehää-

rete vältimine.

Ministeeriumi sõnul on nemad rahul, kuna selline olukord motiveeriks tõsisemalt suhtuma tuleohutuse tagamisse.

KLIINIKUMI TURVATEENISTUS

Saadaval uued majajoogid

Kliinikumi infektsioonikontrolli teenistusest saavad kõik huvilised tellida värskelt turule jõudnud majajooge.

Kantselei lahtiolekuajad muutuvad

Alates 01.04.2013 muutuvad kantseleiteenistuse lahtiolekuajad. Kantselei on avatud kell 8.00-22.00.

Õhtune tööaeg on ennekõike mõeldud selleks, et abivajajad saaksid küsida nõu DHS-i kasutamiseks. Siis on võimalik ka peale tööpäeva lõppu tulla kantseleisse ja küsida vajalikku abi. Lisaks tutvustatakse õhtusel ajal soovi korral ka kiirkirja ja ilukirja baastadmisi.

Kella 22-ni on avatud ka arhiiv, kuid alates 16.00 toimub arhiivis iseteenindus. Hoidlatesse sisenemiseks vajalike pääsütöendite saamiseks tuleks pöörduda arhiivindusjuht Silja Tenosaare poole. Kliinikumi arhiivindusjuhi käest saab ka käsiraamatu arhiivi iseseisvaks kasutamiseks.

KANTSELEITEENISTUS

Patsientide Konvent annab teada

Patsientide Konventi teatel kavatakse boikoteerida meditsiinasutusi, protestimaks niimoodi meedikute omavoli vastu.

Esimene suurem protestiaktisioon on plaanis Eurovisiooni toimumise päeval. Ka pole meedikutel head oodata EM-ide, MM-ide ning koduklubi "Rock" mängude ajal.

Aktsioonide eesmärgiks on jätta meditsiinasutused eelmaitud aegadel ilma Haigekassa lepingulistest rahadest ning seeläbi survestada meedikuid dialoogile.

Apteegis on ÕNNELIK TUND

1. aprillil kell 2.00-3.00 on kliinikumi apteegis ÕNNELIK TUND.

Infektsioonikontrolliteenistuse loal ja teadmisel jagatakse apteegis piiratud kättesaadavusega antibiootikumide.

Ainus piirang on inimese kandevõime!

Antibiootikumide jagatakse kõigile soovijaile kohapeal, etteregistreerimine ei ole vajalik.

INFEKTSIOONIKONTROLLI TEENISTUS

Kliinikum muudab tööriiete tegumoodi

Küsimustele vastab kliinikumi ülemõde Tiina Freimann.

Kliinikumi uus kittel.

Kas vastab tõele, et kliinikum kavatab muuta kitlite tegumoodi?

Jah, see on tõsi.

Palun kirjeldage, miks selline otsus on vastu võetud?

Pean kahetsusega tõdema, et praeguste kitlite tegumood ei ole mitmes mõttes õnnestunud. Mudel on ajast ja arust ning funktsionaalsus jätab samuti soovida. Osakondades liikudes näen, et paljud töötajad on jätnud hommikul kitlid kinni nõõpimata ja hõlmad lehvivad kandja tuules.

Sama tava võib märgata üliõpilaste ja residentide riieutumise juures. Usun, et seda probleemi põhjustab kitlite ebasobiv kehasse töödeldud mudel, mis kinni nõõpides kammitseb autoriteetset kehahoiakut ja hoogsat kõnnakut.

selja pealt nõõbitavad.

Mudel on inspireeritud eelmise sajandi alguse tööriietest aga plagiaadis meid siiski süüdistada ei saa. Tänapäevase ilme annavad kitlitele maitsekad voldid ja krooked, rahvuslikud tikandid ning värvilised nõõbid ja kandidid. Oleme mõelnud ka sellele, et nõõbid saavad igapäevase nõõpimise korral suurema koormuse ja võivad kergesti cest ära tulla.

Iga ravihoone fuajees hakkab olema robot, mis reageerib viisaka abipalve peale ja õmbleb puuduva nõõbi kiiresti ette. Robotitele kulub lõviosa käesoleva aasta investeeringute eelarvest, aga me ei kurvasta selle üle.

Millal uued kitlid kliinikumi jõuavad?

Esimesed tuleristid saavad kitlid juba kliinikumi konverentsil, kus saame nende kandmisega väljendada oma uhkust kliinikumi üle. Selle väga kauni kitli kandmine on kliinikumi inimestele pääsmeks konverentsile.

Kitlite kandmine saab kohustuslikuks muidugi kõikidele töötajatele ja ilma eranditeta. Muuseas, uued kitlid aitavad lahendada veel ühe probleemi. Nimelt on nooremad kolleegid sageli kurnunud, et nad ei tea, keda hommikul teretada – majad on suured, osakondi on palju, kõik paratamatult kõiki ei tunne.

Edaspidi võib kindel olla, et kõik, kellel kittel seljas ja korralikult selja pealt kinni nõõbitud, on meie oma kaastöötajad ja nende teretamist ei pea häbenema.

KLIINIKUMI LEHT

» Kitlid hakkavad olema tunduvalt pikemad, avaramad ja selja pealt nõõbitavad.

Korrektelt riieunud personal annab patsiendile kindlustunde, et temaga tegeletakse põhjalikult, tema probleemidesse süüvitakse. Hõlmad lahti tuhisevast jääb paratamatult mulje, et tal pole olnud aega isegi hommikul korralikult riieutumiseks.

Millised on kitlite uued mudelid?

Uue mudeli juures võtame arvesse kõiki seniseid vajakajäämisi. Kitlid on tunduvalt pikemad, avaramad ning

Kuidas leida parim arst?

Me kõik tahame sattuda parima arsti vastuvõtule, aga kuidas hinnata arsti kompetentsi? Siinkohal väike väli-küsimustik, mis on teile abimeheks valikute langetamisel. Peale küsimustele vastamist teate kindlalt, kuhu minna ning kuhu mitte iialgi oma jalga tõsta.

Hinnang ooteruumile:

- Mugavatel toolidel istub kaks-kolm patsienti. 3 punkti
- Plastmassist käetagedeta toolid on kõik hõivatud. 2 punkti
- Toole pole, kõik seisavad. 1 punkt
- Koridoris ulub vaid tuul, näha pole kedagi. 0 punkti

Hinnang ruumide sisekujundusele:

- Seinal on Pallase koolkonna koopia või vähemasti Viiralt. 3 punkti
- Seinal on mõningad meditsiiniteemalised posterid. 2 punkti
- Seinal on tabamatu sisuga, kortsunud ja luitunud plakatid. 1 punkt
- Sein nagu polekski, krohv kukub ja värv lipendab. 0 punkti

Hinnang toataimedele:

- Igal pool paistab silma mitmeid trendikaid toataimi. 3 punkti
- Dekoratiivlemendina on kasutusel plastist luuderohu oksad. 2 punkti
- On küll taim, aga ilma lehtedeta. Kui arst juba madalamate eluvormide vastu huvi ei tunne, siis on teil veelgi väiksem šanss löögile pääseda. 1 punkt
- Elusloodus on täiesti esindatud: see vohab rohetades nurkades ja seinapragudes. 0 punkti

Hinnang personali riietusele:

- Rätsepätööna valminud kitlid, hõbedased rinnasildid, tikitud nimed. 3 punkti
- Riigihankega muretsetud ühtlane univorm, asutuse plastiksildid. 2 punkti
- Humanitaarabina saadud tööriided, rinnasilt pole. 1 punkt
- Halloo, kas pesumaja teenuse pealt hoitakse kokku? 0 punkti

TULEMUSED

0-4 punkti – põgenege kuni veel jaksate

5-11 punkti – võite ju proovida, kui haigekassa kulu ja kirjadega vastuvõtule lähete

12-24 punkti – normaalne

Üle 24 punkti – õnnitleme, olete kindlas kohas

KOKKU:

"Meie Matsi" kandidaadi otsingud on alanud!

Avatud suhtlemise raames on Tartu Ülikooli Kliinikum otsustanud osaleda "Meie Matsi" konkursil. Oodatud on kõik ettepanekud!

Esitada võib üksikisikuid, eelduseks vastavalt sobiv käitumismall (parkimiskombed, suitsukonide kustutamine seinavuukidel, lohakas suhtumine tööülesannetes jms).

Kandidaat nr. 1. (pilt) Kandidatuuri seadsid üles Noorte Emade Ühendus ja Pensionäride Selts.

Kandidaadi tugevaks eeli-

seks on tema parkimiskommete järjepidev sihikindlus, mis raskendab N. Lunini tänavat kasutavate väikelasteemad ning pensionäride liikumist.

P.S. Fotograaf pole auto kapotile lumekamaka asetamisega seotud. Pigem on see jalakäijate "tänu" takistusriba cest.

KLIINIKUMI LEHT

Foto: Erakogu

Kõnniteel parkiv maastur N. Lunini tänaval.

Uued arvetüübid rakenduses eHL

Alates 1. aprillist võetakse eHL-is kasutusele uued arvetüübid: ettemaks, järelmaks ja altkäemaks.

Ettemaksu arve väljastatakse patsiendile enne ravi alustamist. Patsient on kohustatud raha kohe ära maksma.

Järelmaksu arvet saab patsiendile vormistada peale ravi lõpetamist, järelmaksu graafik koostatakse inkassofirma infosüsteemis ja andmevahetuse abil edastatakse graafiku info ka eHL-i.

Altkäemaksu arvet saab vormistada igal ajal, arvele tuleb märkida tervishoiutöötaja arveldusarve number kuhu altkäemaks tuleb üle kanda. Arve info edastatakse andmevahetuse abil Maksu- ja tolliametile.

Patsiendi iseteenindusportaal

Kliinikum avab 1. aprillil patsientide iseteenindusportali.

Kuna väga palju patsiente pöörduvad kliinikumi arstide poole tühist probleemidega, mis lähikesid aja jooksul ise üle või millega patsient aja jooksul nagunii ära harjub, siis selliste probleemide raviks võivad patsiendid edaspidi kasutada iseteenindusportali. Nii jääb rohkem vastuvõtuaegu nendele patsientidele, kelle tervislik seisund ilma arstliku vahelesegamiseta halvemaks ei lähe.

Iseteenindusportaal saab patsient määrata endale diagnoosi, koostada epikriisi ja kirjutada välja ka digiresepti. Samuti saab patsient vormistada kodus omal käel läbi viidud uuringu- või kirurgiliste protseduuride protokolle.

Iga aasta 31. märtsiks tuleb iseteenindusportali kasutanud patsientidel täita portaalil ära tervisedeklaratsioon.

Aprilli jooksul kontrollib kliinikumi arstlik komisjon üle kõikide patsientide tervisedeklaratsioonid. Sel ajal muud ravitööd kliinikumis ei toimu. Kõik iseteenindust kasutanud patsiendid, kelle tervis aasta jooksul ei paranevud või kelle tervis koguni halvenes, peavad valeravi eest maksma kahjutasa.

Uued tahvelarvutid Kliinikumis

28. aprillil paigaldab informaatikateenistus kõikidesse kliinikutesse uhiuued tahvelarvutid.

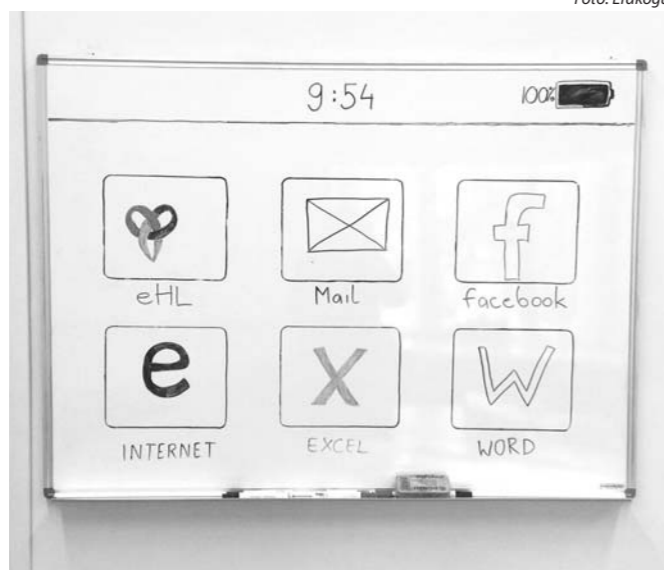

Foto: Erakogu

Uus valge tahvelarvuti.

Moodsad, spetsiaalselt tervishoiutöötajatele mõeldud valget värvi tahvelarvutid ei vaja töötamiseks akutoidet ega traadita internetiühendust. Need tahvelarvutid on pörutuskindlad, neid on hõlbus puhastada ja sobivad kasutamiseks ka nendele, kelle näpud on keskmisest jämedamad. Lisaks saab ühe tahvelarvutiga korraga teha tööd mitu inimest. Kuna uued tahvelarvutid on tavapärestest suuremad, siis ei ole vaja pabistada ka arvutite kadumise pärast. Tahvelarvutid tarnib kliinikumile osatühing Humanoid.

INFORMAATIKATEENISTUS

Ümberkorraldused informaatikateenistuses

Alates 1. maist muutub IT kasutajatoe töökorraldus. Edaspidi hakatakse kasutajatuge väljast sisse ostma.

Töökorralduse muutmise mõttele tuli IT juhtkond maailma suurimate haiglate infosüsteemide ja töökorraldusega tutvudes.

Eelmisel aastal õnnestus IT juhtkonnal külastada 5 maailma suurima ülikoolihaigla kodulehekülgi. Kõige meeldejäävamaks ja pikemaks kujunes Bostoni ülikoolihaigla kodulehe külastamine, kuna sellele üritusele oli infrastruktuuri juhataja kaasa võtnud võimalivad.

Kodulehe kaudu sai väga hea ülevaate haiglate isikkoosseis, informaatikateenistuste struktuurist ja paari haigla puhul saadi teada ka mõne kasutusel oleva haiglainfosüsteemi nimi. Kohe jäi silma, et suurem osa IT kasutajatoest

ostetakse suurtes haiglates sisse Indiast.

Juba selle aasta jaanuaris alustas informaatikateenistus sobiva koostööpartneri otsimist Indiast. Peale pingelisi läbirääkimisi löödi käed Thiruvananthapurami linna info- ja tehnoloogia kolledžiga.

Alates 1. maist hakkavad arvutiabi telefoni 9222 ja eHL-i valvetelefoni 9009 vastu võtma selle kolledži õpilased.

Kliinikumi töötajate jaoks ümberkorraldus suuri muudatusi ei põhjusta. Arvestada tuleb vaid, et Thiruvananthapurami õpilased ei oska eesti keelt ja edaspidi tuleb oma arvuti ja eHL-i alastest muredest telefonitsi teada anda hinde keeles.

Lisaks tuleb silmas pidada

ajavahet Thiruvananthapurami linnaga ja seda, et kolledži õpilastel on ka õppetöö. Seetõttu võetakse alates 1. maist 9222 ja 9009 kõnesid vastu kell 04:23-04:31, 15:25-15:35 ja 18:52-18:57.

Kliinikumi jaoks on teenus tasuta, sest Thiruvananthapurami infotehnoloogia kolledži õppurite jaoks on tegemist väga oodatud praktikavõimalusega.

Endised IT kasutajatoe töötajad asuvad 1. maist tööle naaberriigis Soomes, kus valdav enamus meditsiinitöötajaid räägib nagunii juba eesti keelt.

INFORMAATIKATEENISTUS

Kliinikum seljatab valud

Lihaskonna probleemid on üks olulisemaid valdkondi tervishoiuarsti igapäevatoos. Häireid tugi-liikumisaparatis kaebab enam kui 50% vastuvõtule pöördujast.

Valu- ja väsimustunnet esineb igas eas töötajail, nii meestel kui naistel. Kirjeldatud vaevuste põhjuseks on ebaotstarbekalt kujundatud töökoht, ebaõiged töövõtted, vale tööreežiim.

Tulenevalt meie keskuse tähelepanekuist spordi heast mõjust tervisele, hakkab kliinikum 1. aprillist kehtima uus töökorraldus. Iga päev (ka puhkepäevadel ja riiklikel pühadel) kell 11.00-11.12 on tootmisvõimlemine, milles osalemine on rangelt kohustuslik olenemata soost, east ja ametikohast. Tootmisvõimlemisest kõrvalehoidmist vaadeldakse kui töödistsipliini rikkumist.

Ambulatoorsed vastuvõtugaafikud kohandatakse üm-

Foto: Jaak Nilson

Tootmisvõimlemine värskes õhus on alanud.

ber nii, et võimlemisest saaks osa võtta kõik töötajad korraga. Hetkel on veel lahtine, kuidas korraldada tööd ette- gistreerimiskeskuses.

Tootmisvõimlemisest võivad osa võtta ka patsiendid. Kõikidesse kabinettidesse

paigaldatakse valjuhääldajad, millest kostuva muusika saatel on vahva ühiselt võimelda. Võimlejaid saadab klaveril legendaarne Viive Ernesaks.

Kevadel võimeldakse õues, ikka Viive Ernesaksa klaverihelide saatel.

Kliinikum loodab sel moel tugi-liikumisaparatis vaevusi 2013. aasta lõpuks 35% võrra vähendada.

KLIINIKUMI LEHT

Stomatoloogiakliinik annab teada

Sellest kevadest pakub stomatoloogia kliiniku suu- ja hambahaiguste osakond patsientidele unikaalset teenust – geelkaunistusi hammastele. Läksime täpsemalt asja uurima vanemarstilt dr Kaja Aarieselt.

Mis on pakutavas teenuses nii uutset?

K. Aaries: Eks iga patsiendi jaoks on oluline, et hammaskond näeks hoolitsetud ja hea välja. Selle poole püüdlavad meie kliiniku arstid iga päev. Ühiskonnas on aga hakanud levima trend, et rõhku pannakse eelkõige välisele. Meie kliinik otsustas seega ainult ajaga veidi kaasa minna. Pakutav geelhammasteeenus on selles suhtes unikaalne, et hambakude ta ei kahjusta ning tulemus jääb väga loomulik ja vastupidav.

Milline näeb välja protseduur ise?

K. Aaries: Söövitatud hambapinnale kantakse väga õhukesi geelikihte, mis valguslambiga kõvendatakse. Erinevate geelikihtide vahele saab

Foto: Erakogu

Geelkaunistuste paigaldamine.

ka mustreid joonistada. Ega kerge triip ja väike ruut teevad ju ainult omapärasemaks.

Millised on selle kevade trendisuunad?

K. Aaries: Moes olevad trendid soosivad vabadust. Iga inimese isikupära saab välja

tuua ka hammaskonna disainimisel. Moes on lillad toonid kõikides oma varjundites, soojad kollased toonid kuni sinepini, liivakarva kuni pruunini, looduslik roheline... Meeleolu loovad kerged triibu- ja ruudumustrid. Kes tervet hambapinda ei soovi kaunistada, võib lasta joonistada hamba nurka minipildi.

Kellele on protseduur eelkõige suunatud?

K. Aaries: Oleme teenust reklaaminud ka näiteks sõjaväelastele, kellele *camouflage*-hambad peaksid ju väga meeltemööda olema enne suuri metsaretki või ka kasvõi Erna retkel. Varsti tuleb ka kevad ning lõpetamiseks on riie ees. Miks siis mitte teha riitusega toon toonis naeratus?

Hetkel on väga populaar-

sed hammastele joonistada minipiltidest näiteks euro-märk, rukkililled olid Vabariigi aastapäeval menüüad...

Kas on plaanis samas liinis teemaarendusi?

K. Aaries: On ikka. Plaanis on käivitada uue teenuse täiendustükkel ajast huvitatud hambaarstidele. Täiendus kestab kokku 2 päeva. Täiendus osalenu saab teadmised, oskused, hea tuju ja sertifikaadi, mis tõendab, et teda on metsikult koolitatud.

Tundub põnev! Igatahes soovime tegusatele stomatoloogia kliiniku suu- ja hambahaiguste arstide perele vilgast kätt ja uusi lennukaid mõtteid!

korrespondent
MIHKEL BEZZUBNOI

Kiirabi reformist Läti moodi

Seni pole avalikustatud Terviseameti plaani, aga kindlad allikad väidavad, et Euroopa Liidu ühtse tervishoiupoliitika raames on plaanis Eesti kiirabi liita Läti omaga. Nagunii juba käimas oleva kiirabireformi varjus kleebitakse kõikidele eesti kiirabiautodele ühtlustamise eesmärgil samad sildid, mis Lätiski: „KATASTROFU MEDICINAS“ (tõlge läti keelest: „meditsiini katastroof“)

Tartu kiirabi uued liiklusvahendid

Tartu Kiirabi plaanib kevadel peale jääminekut võtta Emajõe kasutusele kiirabikaatrid. Eeskuju on saadud ja koolitustel on käidud Veneetsias.

Kaval Ants ja Rehepapp

„Mida teha Harju haigekassaga?“ küsis psühhiaatrikliiniku professor Veiko Vasar kliiniku aastaaruannet esitledes.

Foto: Jaak Nilson

Anname sõna Ado Viigile.

Tõepoolest, mida teha? Kliinikum on mehe moodi töö tehtud, kuid arvete maksmise ajal tasu tehtu eest ei laeku! Aasta lõpuks on Harju haigekassa juhul kombeks rehepaplusega üllatada. Senised läbirääkimised lepingute mahu suurendamiseks tasemeni, mis arvestaks patsientide vajadusi uuringute ja ravi järele, on olnud viljatud. Kliinikumi töötajad on tabanud mitmeid Harju haigekassas kindlustatud isikuid, kes on nõudnud oma ravi alustamist või jätkamist kliinikumis. Harjulased on haiglasse tulnud kõikvõimalikke vahendeid kasutades, leides üles viimsegi praou, avatud ukse või akna. Harjulased on end parima ravi saamise nimel Tartu linna elanike registrisse kirja pannud. Hea lugeja, see on samuti kliinikumi panus Eesti regionaalpoliitikasse. Harvad pole ka juhtumid, mil inimene on kalipso seljas, lestad jalas, püüdnud murda läbi Emajõe lainete, et märkamatuult Harjumaa piiridest pääseda.

„Tung Tartu tohtrite juurde on olnud suur läbi aegade.

Kahjuks peame viimasel ajal tõdema, et teatud ametkonnad püüavad patsientide tahet raviprotsessis osaleda alla suruda“, rääkis juhatuse liige Mart Einasto. „Harju haigekassa juht Ado Viik armastab viljeleda klassikalist rehepaplust, surudes teadlikult aasta

alul lepinguid sõlmides ravimahud alla. Aasta jooksul tungivad erinevate tõbede käes vaevlevad harjulased parima võimaliku arstiabi saamiseks Tartusse,“ rõhutas Einasto. „Kõige pahatahtlikumaks pean aga järjepidevust asjaajamisel, mil aasta lõpul, kui tuleb tasumise tund, maksab Ado Viik tehtud töö eest vaid 30% hinnakirjas ettenähtust. Kas siis sellist Eestit me tahamegi?“ on kliinikumi juhatuse liige Mart Einasto nõrindinud.

Küsimusele kuidas edasi, vastab Mart Einasto: „Harju piirkonna kindlustatud ei pea muretsema, nad saavad ka edaspidi kaasaegseimat, nõuetekohast ravi. Kliinikum, kes on sunnitud võtma Kaval Antsu rolli, jätkab läbirääkimisi Harjumaa haigekassaga õiglaste raviteenuste lepingumahude eest.“ Operatsioon „Kaval Ants“ ehk kliinikumile harjulaste ravimiseks õiglane raviteenuste leping kestab võiduka lõpuni!

KLIINIKUMI LEHT

NAGU KAKS TILKA VETT

MART EINASTO
Kliinikumi IT vedur

STEVE JOBS
Maailma IT vedur

PILTUUDIS

Margus Ulst jagab ÜKT tunde töötamise eest peedipõllul. Iga tubli finantsist sai 5 ÜKT-d, teenistuse peale teeniti kokku 30 tundi.

Seisavad (vasakult) finantsteenistuse töötajad Anneli Ernits, Karin Gross, Annika Sossi, Jane Lepik, Marika Pilipenko ja Britta Poogen.